СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 23. Джерзи Сіти, Н. Дж., вівторок, 29 січня, 1935. VOL. XLIII. No. 23. Jersey City, N. J., Tuesday, Janury 29, 1935.

БОРОТЬБА ЗА ВЛАДУ В ЛУІЗІЯНІ

БЕТОН РУЖ. — Коло сто горожан, зорґанізованих у так звану „Сквер Діл Асосійешен", заприсяглися зломити диктатуру сенатора Гуї Лонґа в стейті Луїзіяна. Узброєні в рушниці, револьвери й мисливські стрільби, вони зібралися тут коло судового будинку. Проти них виступило коло пів тисячі стейтових жовнірів під командою полковника Е. Роя й заставили їх здатись. Арештовано коло 40 людей. Провідник їх десь пропав.

У цей спосіб перший зрив проти диктатури сенатора Лонґа покінчився фіяском. Ґазетярі кажуть, що вислання міліції проти горожан та в такій великій силі викликало сильне обурення серед населення стейту проти Лонґа.

СЛІДСТВА В СПРАВІ КАТАСТРОФИ „МОГОКА"

НЮ ЙОРК. — Федеральний уряд почав рівночасно два слідства про затоплення корабля „Могок" коло побережа стейту Ню Джерзі минулого четверга. Одно слідство веде прокураторія, котра дивиться за тим, чи не поповнено якого нарушення карного закона, друге слідство веде федеральна служба інспекції кораблів, котра дивиться за тим, чи не нарушено морських законів.

Першими свідками перед інспекційною службою були офіцири корабля „Могок" та офіцири „Талісмана", норвезького корабля, що зударився з „Могоком". Капітан „Талісмана" заявив, що корабель „Могок" звернув перед ним так, що він уже не міг вминути зударення. Він признав, що „Талісман" не спускав своїх лодок, а виправдував це тим, що ждав, поки команда „Могока" цього зажадає.

Офіцири „Могока" говорили, що кермовий апарат „Могока" пробовано перед виїздом з порту й він працював тоді добре. Поясувався він, говорили офіцири, перед самим зударенням з „Талісманом".

ВЕЛИКИЙ СТРАЙК ВІЗНИКІВ І ВАНТАЖНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Робітничі юнії кажуть, що 65,000 робітників візьмуть остаточно участь у великому страйку місцевих візників і корабельних вантажників. Страйк почали візники, що довозять і відвозять товари до порту й з порту, разом у числі 30,000. Корабельні вантажники числом 35,000, пристали до страйку.

Страйк постановлено на тайних зборах юнії візників минулого тижня. Рішено починати страйк у понеділок.

В СПРАВІ ВИБОРУ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО ЕПИСКОПА.

КАРТЕРЕТ (Ню Джерзи). — Духовна Консисторія Української Православної Церкви в Північній Америці вислала до „Свободи" вияснення в справі поміщеної в тійже ґазеті новинки зі старого краю про вибір архимандрита Івана Лавриненка епископом цеї церкви. Вияснення, яке підписав о. Іван Ґундяк як секретар Консисторії, стверджує, що Українська Православна Церква в Північній Америці не знає нічого про іменування будьяких кандидатів на її епископа варшавським митрополитом Діонізієм, чи св. Синодом у Варшаві. А далі подає, що епископом тоїж церкви, згідно з її конституцією, вибраний о. Олексій Пристай.

СМЕРТЬ 6 ОСІБ В ОГНІ.

ҐРІНВУД ЛЕЙК (Ню Йорк). — В пожарі одного дому, згоріли тут у неділю рано 6 осіб: помічник почтаря в цьому місті, Артемус Біті, його жінка, нюйорський поліцай Оскар Андерсон, його жінка та їх двоє дітей.

Андерсони відвідали родину Біті та заночували. Огонь почався відай з нафтової печі.

ВАЖНЕ НАУКОВЕ ВІДКРИТТЯ.

НЮ ЙОРК. — Колюмбійський університет подав до публичного відома, що один з його дослідників, Роберт Р. Вилімс, відкрив хемічний склад вітаміни Б.

Це відкриття має величезне значіння не тільки для науки, але й для здоровля. Вчені сподіваються, що відкриття хемічного складу вітамини Б дасть основу для дешевого штучного виробу цеї вітаміни. Має вона велике значіння передовсім для нервових недуг.

Роберт Р. Вилімс працював над своїм винаходом без перерви 23 роки.

БОЖЕВІЛЛЯ ПРИЧИНОЮ ШІКАҐІВСЬКОГО ВБИВСТВА.

ШІКАҐО. — Лава присяжних суддів, візвана судовим лікарем („коронером") до розсліду убивства робітниць допомогового бюра Генриком Арденом, прийшла до переконання, що вбивник, котрий убив чотири особи, в тому числі свою матір і себе самого, був божевільний. Присяжні судді довувалися, звідки Арден і його мати роздобули 2 револьвери, з котрих кождий коштував 25 долярів.

ВЕЛИКІ ВИЛИВИ РІК.

МАРКС (Місісіпі). — Кількадесять осіб згинули через вилив рік Тенесі, Місісіпі й Арканзас.

Замітно, що при ратуванню осіб і добра, білі й чорні працювали плече в плече.

НІКЧЕМНИЙ ДОНОС ПРОТИ ТОВАРИША.

Робітники бориславської копальні Ян Кафля і Войтіх Птасінський хотіли позбутися свого товариша по фаху Михайла Берчука, батька трох дітей. Щоби перевести свій плян у життя, вхопилися вони крайно нікчемного засобу. Зробили донос на Берчука, що нібито він похвалював убивство міністра Перацького. Внаслідок доносу прокуратура виготовила проти нього акт обвинувачення і Берчук засів на лаві підсудних.

Переведена розправа виказала, що донос був видумкою Кафлі і Птасінського. Суд увільнив Берчука, та чи дирекція копальні прийме його назад на службу — невідомо. Дійсно, важко жити нашому чоловікови в нинішніх часах.

ПІДВИШКА ПЛАТНІ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ.

Загально відомо, що військові в Бразилії у відношенні до всіх інших державних урядовців є найкраще платні. З ріодежанейрських часописів довідуємося про нову підвишку для старшин і підстаршин, на яку призначено „дрібничку", бо „тільки" 28 міліонів мільрейсів. Підвишка ввійшла в життя від 1 січня 1935 р.

ДІМ ІЗ КОРОБОК ВІД СІРНИКІВ.

Біля Лондону вибудував собі один безробітний власний дім, назбиравши коробок із сірників на вулицях міста і в добрих людей. Збирав коробки довго, а будував з них дім два роки. Тепер цей дім став атракцією для Лондонців. Що неділі люди ідуть оглядати його. Власник дому назначив скромний вступ і показує гостям свою домівку з середини. Заробив уже так багато, що рішив за ці гроші побудувати собі новий дім.

ОРИҐІНАЛЬНІ ЛІКАРІ.

У деяких місцевостях Курдистану, де нема лікарів, хорих зносять на ринок. Кождий прохожий, що або сам не здужав на таку недугу, або знає тих, що переходили таку недугу — дає хорому докладну пораду, спосіб лікування. Хто перейшов би попри хорого, не питаючись, що йому доляґає, вважалиб, що допустився каригідного вчинку.

„КОРОЛЕВА КРАСИ" — ВАТАЖКОМ ОПРИШКІВ.

Грецьку „королеву краси" з 1931. року арештували в Атенах, бо була ватажком опришківської ватаги. Ватага ця в багатьох містах Греції допустилася багато грабіжницьких нападів і крадежів.

БЛАКИТНІ КУРЯЧІ ЯЙЦЯ.

На виставі дробу, голубів і кріликів у Лондоні загальну увагу звертає на себе курка, що несе блакитні яйця. Ця курка є невідомої досі в Европі араканської раси, годована індіянами Араканії (чілійська провінція).

СТЕЖНІ ЛИСТИ.

Недавно в Станиславові арештували студента медицини в Ґрацу, Ореста Макогона, під закидом, що він кинув на забаві поліцаеви гальбою в голову. Тепер слідчий суддя розписав стежні листи за товаришем Макогона, студентом медицини Богданом Чайковським.

СТОЛЯР ЗАПИСАВ $90,000 НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛИ.

У спадковім суді в Вінніпеґу оповіщено завіщання вінніпезького столяря Віліяма Ріда, який майже все своє майно, вартости 90 тисяч, записав на добродійні цілі, віддаючи його в розпорядимість добродійних інституцій, званої Вінніпезькою Фундацією. Більшість з цього майна він дістав у спадщині по своїм браті, що вмер два роки тому.

ПРОЄКТ ОДНОГО ЗАКОНУ.

У Мінхені закінчили свій з'їзд лікарі-расісти. Вони приняли резолюцію, щоб уряд проголосив, що полові звязки Арійців з Жидами закон уважатиме злочином. Як держава зможе виконувати контролю такого закону, про це лікарі не кажуть.

БОРОТЬБА З ВОРОБЦЯМИ.

В деяких сторонах Німеччини появилися масово воробці, що стали для мешканців міст і сіл справжньою язвою, з якою влада розпочала безоглядну боротьбу. Громадські уряди наказали населенню нищити воробців масово. Кожда родина має доставити в означеному часі 10 убитих воробців або заплатити 50 феніґів. За кожного вбитого воробця громада платить 1 феніґа.

ҐЕНДЕРСОН ЛАВРЕАТОМ НОБЛЯ.

Минулорічну мирову нагороду Нобля дістав один з лідерів англійської робітничої партії — Артур Ґендерсон, предсідник Розброїної Конференції. Висота цеї нагороди: 7,000 фунтів стерлінґів.

ІТАЛІЯ СТЯГАЄ ІЗ ЗАГРАНИЦІ СВОЇХ ПОЛЯГЛИХ ВОЯКІВ.

Зі всіх сторін Румунії стягають тепер до Букарешту тлінні останки італійських вояків, що полягли в часі світової війни. В лютім 1935 р. відійде звідси транспорт, обчислений на 2,000 домовин, до Італії.

ЗЛОДІЙСЬКА СПІЛКА.

В селі Писарівцях, пов. Сянік, була злодійська спілка, що допустилася багато крадіжів в околиці. Спілка була зорґанізована на кооперативний лад, вела бухгальтерію і розділювала відповідно до вложеної „праці" зиски між своїх членів. Маґазин злодійської спілки знаходився в пивниці одного дому в Писарівцях, а вхід був старанно закритий перед оком поліції. Велика камінна плита накривала пивничний отвір, а на плиті були зложені дрова. Члени спілки мали неазі до вози. На гостинці з Сянока до Коросна є кілька заїздів, де відпочивають фірманки, що везуть товари з одного міста до другого. З возів підчас постою щезали ріжні товари, як мішки з рижом і мукою, або скрині з чобітьми. Недавно один господар з Посади Яцьмірської, Радванський, женив свого сина. В коморі приготовив на весілля все, отже нові вбори, два кожухи, цілу виправу та харчі. В ночі закралися злодії і все забрали. Під селом Юрівці одно опришок напав на вчителя, що вертався з сусідного села. Вчитель був сильний і мав грубу палицю. Одним ударом звалив напасника на землю і приневолив до втечі. В останніх днях поліції вдалося арештувати цілу шайку, зложену з кільканацятох членів.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПАРАНСЬКИХ УЧИТЕЛІВ.

Дня 21 грудня м. р. покликано до життя Синдикат Паранських Учителів. Того самого дня відбулися перші його збори в салі італійського т-ва „Данте Алеґієрі" при площі Захаріяс. Орґанізатори задумують видати заклик до всього вчительства, щоб орґанізувалось і ставало до оборони своїх клясових інтересів.

Як відомо, паранські вчителі не мають дотепер ніякої орґанізації і є найгірше платні. За наймізернішу платню запихається ними бразилійські пущі, де нераз серед просто жахливих обставин доводиться їм вести свою важку піонірську працю. Тому синдикат поставив собі за завдання бодай з матеріяльного боку поліпшити долю вчительства.

135 СТРІЛІВ НА МІНУТУ.

Шведська фабрика зброї Бофорс, під Карльсборґом, предложила шведському генеральному штабови нову протилетунську гармату. Є це 40-мілеметрова автоматична гармата, що може віддати 135 стрілів на мінуту. Приміщена на самоході, що може зробити 90 клм. на годину, ця гармата — як упевняють її творці — може острілювати літаки на висоті 7,500 м. Кілька таких гармат має дістати шведський ґенеральний штаб у найближчому часі.

ОСТРОВИ РОДЯТЬСЯ ЩО РОКУ.

Голяндська статистика стверджує, що в останньому століттї що року появляються на поверхні моря пересічно 6 нових островів. Найбільше їх на просторі архіпелаґу Сунда, чимало теж на Пацифіку. Острови ці не є більші як 500 метрів завдовжки і щезають після кількох тижнів або кількох днів.

ПІШОВ НА ГРИБИ — ЗНАЙШОВ ЗЛОДІЇВ.

Іван Саламон з Крижівки коло Криниці пішов до ліса на гриби. Шукаючи грибів, в одному місці зауважив „підозрілий ґущак". Підійшов до нього і став оглядати. Серед того „ґущака" була велика колода, а в колоді було повно міхів, покритих галуззям. Цікавий Іван почав витягати те „богацтво" з колоди і заглядати до міхів. Чого там не було: ковбаси, булки, цукорки, убрання, ріжне біля, — словом, цілий „крам товарів мішаних". Витягаючи так міх за міхом, зловив за голову злодія, що спав у тій колоді. Злодій збудився та втік до ліса. За хвилю вискочили з колоди ще більше злодіїв, та вже не втікали, а готувалися розправитися з непрошеним гостем. Іван змірковував, що „не теє", і „дав ногам знати".

Ледви „з душею" потрафив втекти перед розюшеними злодіями, котрі здоганяли його завзято до самого села. Перестрашений влетів до тартаку на Ґуті і розказав цілу пригоду...

Власник тартаку з одним робітником узяли револьвери. Решта робітників узброїлася „в колики". Взялася десь і поліція. і так ціла „армія" — з перестрашеним Іваном на чолі — вирушила „на подбуй бандитуф". Прийшли на вказане місце, та застали лише купу попелу. Злодії „занюхали", що є, і спалили все, що не далося забрали з того „краму" тай „ульотнілі сен".

НАСТУП ПОЛЬЩІ НА НАШУ ГУЦУЛЬЩИНУ

ВАРШАВА (Польща). — В буджетовій комісії польського сойму виголосив посол З. Пеленський промову про „польську туристику" на Гуцульщину. Ствердив, що „туристика" має укриті цілі. „Свята Гуцульщини" влаштовують польські офіційні кола. Це виходить ясно зі звіту міністерства внутрішніх справ, в якім сказано, що ті „свята" принесли скарбови значні недобори. У Варшаві повстала „мода на Гуцульщину". Розкидають масово ріжні брошурки, в яких пишуть про Гуцулів як „зрущони польскі щеп". Літом тягнуться на Гуцульщину ріжні польські орґанізації, які ведуть там польську пропаганду. На „Свято Гуцульщини" звозять до Ворохти з ріжних сторін Гуцулів, щоб їх показати „панам з Варшави". А на Гуцульщині велике безробіття, нужда. А тут платять дорогу і ще дають зїсти і випити! Це використовують для деморалізації. І для вожения Гуцулів на ріжні польські шопки до Варшави, Познання й інших польських міст. Провідниками таких прогульок є звичайні хруні. Та все те, казав Пеленський, нічого не поможе, бо „Гуцул був, є і буде Українцем".

„ПРАВДА" ПРО ГНОБИТЕЛІВ І УКРАЇНУ.

МОСКВА (Росія). — „Правда" взиває за Постишевом до конечної дальшої боротьби з націоналістами й троцькістами на Україні й додає, що на Україні ніколи не вигасне ненависть до гнобителів. Тими гнобителями є в очах „Правди" ті, що хочуть відірвати Україну від Москви!

ПОЛЬСЬКИЙ ЕПИСКОП, УРЯД І МОЛОДЬ.

ВАРШАВА (Польща). — Вшехпольська ґазета в Пепліні, „Пельґжим", помістила телеграму з Варшави, в якій було подано, що епископ Антоні Шляґовський зложив 200 злотих на допомогу тій академічній молоді, що її замкнено в ізоляційнім таборі в Березі Картуській. Епископ заявив, що робить це як досмертний опікун молоді. Цензор ту телеграму сконфіскував. Суд уневажнив конфіскату і ґазета надрукувала телеграму. Тоді прокуратория потягнула редактора до судової відповідальности, добачуючи в цьому похвалювання проступку. Та суд звільнив редактора. Це сталося тому, що інакше треба би було потягнути перед суд і покарати епископа, якого крок узнано визовом, киненим теперішньому польському урядови, що поводиться по диктаторськи і заганяє немилих йому людей до таборів на звичайний донос без суду і переслухання.

400 УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У КРАКОВІ.

КРАКІВ (Польща). — Польська преса подає, що у високих школах у Кракові студіюють цього року коло 400 українських студентів. Студіюють особливо медицину, а потім право й фільософію.

ЗА ЩО АРЕШТУЮТЬ.

СОКОЛІВКА (Галичина). — Поліція арештувала селянина Михайла Щуровського за те, що він, мовляв, читав зібраним селянам таку „небезпечну" книжку, як д-ра Б. Барвінського „Оповідання з рідної історії". А це є шкільний підручник, навіть одобрений шкільною кураторією.

ПРО ВИБУХ БОМБИ ПІД ВЕРИНЕЮ.

ЛЬВІВ. — „Діло" подає, що невідомі люди закопали у Верині дубовий хрест на місці, де поліція зловила Біласа й Данилишина. Хрест той поліцай казав усунути і тоді вибухла закопана там бомба. Від вибуху згинув громадський сторож, один був ранений.

Польська преса подає, що підчас вибуху надійшов із ліса побережник Іван Сениішин. Ті, що закопали хрест, боялися, щоб він їх не зрадив, тому роззброїли його та вбили кількома вистрілами. Поліція перевела арештування й арештованих вже відставила до суду.

НЕ БУДЕ НАЦІВСЬКИХ СВЯТ.

БЕРЛІН. — Урядово эдержано торжественне відсвяткування двоплітної річниці приходу до влади Гітлера. Ні не буде святкування повороту Сари до Німеччини. Кажуть, що Гітлер заявив, що тепер не є відповідна пора на паради і бесіди.

ЛЛОЙД ДЖОРДЖ ГОРОЮ.

ЛОНДОН. — На старого Ллойда Джорджа глядять як на якого месію. Кажуть, що готові йому запропонувати міністерський портфель. Кажуть далі, що можна ріжно ставитись до його плянів, але ігнорувати їх годі.

КИТАЙ ПО ЧЕРВОНІЙ ВЛАДІ.

НІНҐТУ (Китай). — Журналісти ріжних країв і народів подорожують по тій частині Китаю, яка була 7 років під владою червоних. Знайшли багато знищених до тла сіл, попалених святинь і господарств. По селах видно тільки жінок і старців. Славної святині Конфуція большевицька влада вжила для розстрілів. Опускаючи ту землю, забрала вона населенню всю поживу. Край перемінено в пустиню.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧОМУБ НЕ ЗНЕСТИ ДИТЯЧОЇ ПРАЦІ?

В американськім громадянстві розігравається тепер останній акт боротьби за заборону дитячої праці в фабриках.

Майже нема дня, щоб у цій боротьбі не сколїлася якась нова подія. Одного дня робітничі юнії проголошують заклик, що вже пора зробити щось у цій справі, що пора вже нарешті ухвалити потвердження поправки конституції Злучених Держав у напрямі до заборони цеї праці. На другий день читаємо, що Нюйорський Стейтовий Католицький Комітет Добробуту виступив проти заборони дитячої праці в фабриках та висилає до Вашингтону делеґацію, щоби скріпити опозицію проти цеї поправки. На третій день Нюйорська Ліґа Голосуючих Жінок постановляє добиватися від нюйорської леґіслятури потвердження конституційної поправки про заборону дитячої праці. Ґазети, що представляють капіталістичні інтереси, пишуть проти заборони. Накінець, президент Рузвелт у своїм листі до Краєвого Комітету Дитячої Праці знову висказується за поправку конституції, отже проти дитячої праці.

Справа дитячої праці по своїй суті нині вже так добре відома, що зайво подавати нові арґументи. Одначе не від речі буде подати деякі нові факти про поступ боротьби проти дитячої праці. В минулому році прихильники дитячої праці в фабриках виграли законно, але дитяча праця тратила ґрунт, себто число працюючих дітей зменшувалося. Це знайшло навіть вислів у так званих промислових кодексах: з усіх кодексів тільки 13 не забороняли дитячої праці. Обчисляють, що за 1934 рік з ткальняних фабрик усунено 20,000 дітей, з дрібних крамниць 28,000, з готелів і ресторанів 8,000, з інших підприємств коло 40,000. Понад 400 кодексів забороняють наймати дітей нижче 16 літ.

Це все показує на загальний напрям розвою подій. Видно, криза відкриває людям очи та каже їм розуміти, що місце в фабриці належить дозрілій людині, котра розуміється на умовинах праці, котра розуміє, як захороняти своє життя, як захороняти своє здоровля й свої матеріяльні інтереси.

Одначе, не дивлячися на значний поступ, стан промислів під тим оглядом ще лишає багато до поправи. Про деякі ділянки бизнесу, як приміром про розношення ґазет, можна навіть сумніватися, чи без закона тут буде можна щонебудь осягнути. Те саме можна сказати про консервування їди, добування вугля, розношення телеґрам, домашню службу. Щоби покінчити з визиском дітей у цих ділянках, на це треба закона. А цей закон мусить мати форму поправки до американської конституції, то порадно, щоби вона була ухвалена якнайскорше.

ГУЇ ЛОНҐ

(2)

II.

Основи законодавства Лонґової машини.

Коли розібрати, які це такі закони ухвалено у луизіянській леґіслятурі під натиском Лонґової машини, то побачимо, що всіх їх можна обняти одною американською фразою, широко відомою з політичного життя Америки: „пейстронидж ґребинг". Це є певного роду „протекція", „кумівство", а як це виглядає в практиці, побачимо з практики Лонґової машини.

Ухвалює приміром леґіслятура закон, що набудуче міські адвокати не мають права встановляти більше, як трох асистентів. Ню Орлеанс має їх нині десять. Набудуче їх буде установляти стейтовий прокуратор, отже властиво Лонґова машина. Інший закон відбирає місту право встановляти заступників шерифа, з винятком 5; всіх депутатів понад це число буде встановляти в і д т е п е р стейт. Гуї Лонґ обіцює, що стейтові урядники не будуть видавати довільно варантів на арешти, себто проти політичних ворогів, але цеї обіцянки в закон не заведено. Таксамо стейт дістає під свою контролю місцеву поліцію та пожарні стації, відобравши містам право йменувати начальників поліції й пожарної сторожі.

Один з важніших проєктів закона відноситься до школи дентистики й аптекарства при луизіянськім стейтовім університеті. У Ню Орлеанс досі мав школу дентистики Університет Льойоли. Та цей університет має радієву стацію, котра не давала Лонґови підчас виборчої кампанії стільки часу, скільки він домагався. Отже тепер цей університет почує конкуренцію богатого стейтового університету. Лонґ хоче, щоб стейтовий університет мав найкращу дентистичну школу в світі. Він хоче, щоби студенти вчилися там дешево.

„Але чи не буде кошт цього університету трохи зависокий для податковців?" — питається опозиція.

„Бідні люди цього не почують", каже Лонґ. „Це буде коштувати більше тільки великі корпорації". На його внесок ухвалюється закон, на основі котрого корпорації оподатковуються від $1.50 до $2 від тисячі спеціяльно на університет.

Між проєкти законів, котрі сенатор Лонґ розглядав у комітеті, попав один, котрий Лонґ відкинув. Він узяв проєкт, поглянув на нього й відложив, кажучи: „Цього ми не хочемо. Най прийдуть по це до нас!" І комітет уже більше про це не знає.

Потім приходить законопроєкт, що заборонює підприємству відправляти робітника з роботи перед його спенсіонуванням. Коли підприємство його відправить, воно має йому платити відповідну частину пенсії на старі роки, якщо така йому прислугувалаб, якби він остався у підприємстві далі.

Пояснюючи цей проєкт, Лонґ показує крізь вікно на рафинерію підприємства „Стендард Ойл Ко." Він здавна має з ним свої порахунки.

Один член опозиції звертає увагу сенаторови, що цей проєкт штовхне неодно підприємство, а може й усі, покинути пляни пенсії для робітників на старість.

„Як хто закине свій плян пенсії через отсей закон, той покаже, що він шубравець!" — кричить Лонґ. Це, очевидно, гострий присуд, і він може навіть подобатися людям, що люблять гострі заяви проти багатих підприємств; але чи такий гострий висказ може хочби одно з них здержати перед закиненням невигідного йому пляну пенсії для робітників? Певно, що ні. Щоби це осягнути, на це треба би відповідної ухвали закона. Та за це Лонґ не дбає. Він широким жестом руки каже, що хто так зробить, цей шубравець, і на цьому кінець.

Між проєктами знаходить Гуї Лонґ проєкт, котрий, на його думку, треба поправити. Отже Лонґ спирається на стіл комітету й пише таки тут поправки до проєкту на жовтім папері, а члени комітету сидять, ні слова не кажуть.

У цей спосіб 35 законопроєктів переглянено в комітеті за 7 мінут. 34 принято, а 1 відкинено. Певно, це свого роду рекорд. Так працює машина. За дві мінути новий законопроєкт. Отсе є диктатура.

Які враження огортають Американців на вид цього?

Один з американських газетярів так висказує свої почування:

„Чогось такого безличного й підступного Америка ще не бачила. Це є лекція на примірі про те, як нашу демократичну форму правління можна повернути на службу одній людині. Сходиться леґіслятура, вдає, що вона предкладає законопроєкти, розглядає їх, дебатує над ними, а всеж ті люди про закони не знають навіть стільки, скільки знала б людина, котру загіпнотизували.

І на тому не кінець. Лонґ підступом захоплює право іменувати вчителів. Він добуває собі право усунути мейора міста Александрии, котрого мешканці важились обкидати Лонґа гнилими яйцями. Громаді Бетон Руж, що теж була проти нього, Лонґ відбирає право самоуправи та переміняє її на щось у роді Дистрикту Колумбія, себто відбирає мешканцям право голосувати. Такими способами Лонґ ломить усіх своїх противників.

„Бути приявним на цій сесії леґіслятури є досвідом, якого я ніколи не забуду, поки житиму", каже той американський кореспондент. У ній було повно чинників, яких я ніяк не міг зрозуміти. Чому ці члени комітету беруть буки, і ще самі під буки лягають? Таж леґіслятура складається з людей порядних, гарних. Як можуть вони стравити Гуї Лонґа? Як можуть вони видержати його напасливу, бридку, горду мову? Здається, вони його не бояться. Може навіть його люблять. Психольоґи пояснюють повстання диктатур в Европі як внутрішнє бажання в більшости людей встановити над собою якусь нібито батьківську владу. Алеж Гуї Лонґ не є батьківською постатю: це є тільки виросляий недобрий хлопчисько".

Таке пониження й образу чує Американець, від Лонґа незалежний, на вид поведінки сенатора в луизіянській леґіслятурі.

Як жеж це все пояснити?

(Далі буде).

ПІСЛЯ ФРАНЦУСЬКО-ІТАЛІЙСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ

Французько-італійське порозуміння зробилося доконаним фактом. Для того, хто слідкував за розвитком подій в Італії в післявоєннім періоді, особливо з приходом фашизму до влади, ще рік тому, сама думка про можливість отверто маніфестації приязні та згоди видавалася утопією, мрією кількох ідеалістів, закоханих в ідеї спільної **латинської** цивілізації. Треба було дійсно величезних зусиль з боку **німецьких** керуючих чинників, щоби дійти до таких результатів. Треба було довголітньої пропаганди ідеї німецької вищости, незмірного нетакту в політичних виступах, катастрофального недоцінювання з боку націонал-соціялізму **психольоґічного** чинника в житті народів, щоби відвернути фашистівську ревізіоністичну Італію від табору переможених і кинути її в обійми антиревізіоністичної переможної Франції.

Але сталося! Не будемо полемізувати з історією і думати про те, що було би, колиб і т. д. Подумаємо про те, що з існуючого факту випливає для будучности.

Стверджуємо перш за все, що европейська думка, себто думка всіх отих країн, що хотять мати лише можливість спокійно жити й працювати, є надзвичайно вдоволена. Всі вважають, що небезпеки війни в західній і середній Европі усунено на довший час. Німеччині пощастило відбудувати проти себе давній антантський фронт, — і кожному ясно, що ніхто — в сучасних умовинах — не наважиться розбивати собі чоло об цей фронт. Арґумент сили відпадає, бо цей арґумент, як і всякий інший, вживається лише тоді, коли може переконати противника. В данему випадку арґумент сили міг би звернутися лише проти того, хто його наважився би вжити. Тому — на чергу приходять знов інші арґументи. Вертається необхідність лагідного полагоджування справ на конференціях та в Лізі Націй. Бо нема сумніву, що Ліґа Націй, після французько-італійського порозуміння, знову приходить до сили, при ласкавій співучасти Англії.

В загальному хорі ентузіязму і задоволення можна почути лише кілька дисонансів з боку Німеччини і Совєтів. Залишмо покищо осторонь Німеччину. Її почуття можна легко зрозуміти. Незадоволення Совєтів вимагають натомісць деякого пояснення. Адже відомо, що совєтський уряд віддавна проголосив себе антиревізіоністичним. Проковтнувши Україну, Кавказ і інші „інородческі" території, Москва почуває себе наїдженою в такій мірі, що її одинока думка — як би не луснути. Тому вона проти всякого перегляду кордонів. Вона проголошує, що ніякої іншої території їй не треба, а того, що вже має, нікому не віддасть. Будучність іще покаже, чи вистарчить їй на те сил, а тимчасом — вона за існуючий стан річей. Думалося, що французько-італійське порозуміння, яке скріплює в середній Европі існуючий стан річей, повинен би бути їй тільки приємний. А тимчасом... совєтські часописи виявляють чималу заклопотаність.

Їм здається, що коли два погоджуються, то лише на те, щоби разом бити третього. Правда, тут третій ніби фіґурує в образі Німеччини, яка Совєтам, в її теперішньому вигляді, є дуже немила, — але... Совєти мають великі сумніви. Вони звертають велику увагу на реалізм Мусолінія. Це правда, що відносини між фашистівською Італією й націоналсоціялістичною Німеччиною сильно попсувались, але Мусоліні був завжди тої думки, що ідеольоґічні розходження урядів не повинні відбиватися на житті народів. Мусоліні завжди висловлював думку, що німецькому народові треба жити, треба дати йому можливість якогось виходу, що його неможливо тримати вічно звязаним. З французько-італійським порозумінням, вихід для Німеччини на південь і захід є замкнений. Залишається тільки вихід на схід і на північ. Чи не означає французько-італійське порозуміння наміру скерувати Німеччину в цьому напрямку?

В усякому разі советська преса бє на ґвалт. Їй видається, що французько-італійським порозумінням не тільки наставлено гармати **проти** Німеччини, як перекинено міст **до** Німеччини. В уяві Советів виникає образ Пакту Чотирох, що вони уважали за мертвяка, і страшно не хотіли би довідатися про його відродження.

„Ляворо Фашіста" приносить в числі з 11 січня коротку статтю на тему італійсько-советських відносин, яку варто перекласти, бо вона кидає світло на можливість будучого розвитку подій:

„Відомо, — пише італійський часопис, — що італійські часописи дотримували в відношенню до советського режиму обєктивність у критиці й оцінці внутрішній подій у советському Союзі. Навіть з приводу недавніх, жорстоких, надзвичайно крівавих репресій після вбивства Кірова, італійська преса дотримала обєктивности. В протилежність такому прихильному відношенню італійської преси (тут італійський журналіст трохи перебільшує, „Попольо д'Італія", а за ним і інші часописі висловлювалися дуже сильно зприводу останніх крівавих репресій, „Попольо д'Італія, наприклад, написав, що останні злочини большевицького уряду цілковито „виправдують всі ті злочини, в яких колись обвинувачувалося царський режим." Е. О.), — советська преса ось вже кілька місяців веде тривливу, претенсійну, несправедливу кампанію проти Італії і фашизму, наповнюючи сторінки наклепами і брехнями на шкоду фашистівського режиму, ображуючи його діячів, представляючи внутрішній стан Італії як катастрофальний, вигадуючи з голови статистичні дані, що мали би служити підпорою для її тверджень. Цю кампанію, що видавалася би незрозумілою, колиб необхідність витворити нашим коштом диверзію для внутрішньої політики, не можна приписати невідповідальним елементам, бо найбільш ідовиті статті являються з офіційних органів, що, як відомо, суворо контролюються Політичним Бюром і Центральним Комітетом..." Далі наводиться приклад з „Московської Ґазети", що є органом советського міністерства закордонних справ.

З точки погляду наших національних інтересів ми могли би лише радіти, коли би советські побоювання виправдалися, і французько-італійське порозуміння привело би до наладнання відносин у західній і середній Европі, та дало би можливість західним державам присвятити більше уваги тому, що відбувається у східній Европі. Інтереси цілого світу вимагають обмеження московського бонапартизму на саму московську територію. Україна і Кавказ мусять знайти порозуміння для своєї визвольної боротьби.

Евген Онацький,
Рим.

В. Будзиновський.

ШЛЯХОЦЬКЕ УХО

(Історичне оповідання).

(5)

— Та якжеж ми так підемо селом? Голі? Люди будуть з нас сміятися.

— Чи ви не знаєте, що я приказів ніколи не повторяю?

— Пане, змилуйтеся...

Дальші слова дівчини заглушив удар канчука, з яким Райфурський, будучи в селі, ніколи не розставався. Дівчина, котрій канчук спарив плечі так, що аж крови витрисла, вже не просилася. Боржій скинула сорочку і схрестивши руки на грудях, побігла в село. Вскочила в першу хату. Так зробила також друга дівчина.

Райфурський взяв сорочки і заніс до хати. Розпростер їх на столі і прочитав ще раз. Його напав жах.

— Треба зараз вислати гінця до Кучицького, — погадав — Як він не висвободить її, а бо не викупить, то вона довго посидить в льохах того псубрата. Найнебезпечніше те, що готов до решти збунтувати її проти Кучицького. Як би княжим способом знівечив мій плян, то я зарізаний!

Шляхтич став ходити по світлиці, вигадуючи і обмірковуючи ріжні пляни. Всі вони кінчилися одним: Треба ждати, що на все те скаже Кучицький, бо без нього нема ратунку.

— А може би з тим любим сусідом поторгуватися? — погадав. — Може за яку обіцянку випустить Славу? Тепер треба би по доброму, покірно, будьтоби я в душі признав йому слушність, що він не виражає мене, а лише стягнув з мене те, що йому по правді належалося... Коби лиш Славку видобути від нього... Аж коли Кучицький ожениться з нею, покажу опришкови, де росте перець! Все зрабоване відібю собі з процентом і за упокорення добре заплачу!

Райфурський довго думав, яким би то способом розпочати з сусідом переговори. Нарешті рішився сам поїхати до нього. Щоби сусід увірив в мирні його наміри, рішився взяти з собою тільки двох гайдуків. За чверть години Райфурський вже чвалав шляхом на Шубин. За ним їхали два гайдуки.

Козакам, що йшли до Райфурів, по дорозі було село Шубинського Латаня. Здивувалися, коли, увійшовши в село, бачили тільки діти і цілком старих. Стали розпитувати і довідалися, що їх пан пішов грабити за довг райфурського пана і хто лиш в селі спосібний до будь-якої роботи, того забрав з собою.

— Щастя, що мій полковник не вислав мене скорше і я до Райфурів прийду вже по цілій баталії, — погадав собі старший козаків, Ярунич Павло. Як би не те, то я зараз на початок мав би дуже немилу роботу. Я мусів би одного псубрата боронити перед напастю другого. Нехай бються без мене!

Зразу Ярунич не думав попасати коло Латані, бо до Райфурів було вже недалеко. Тепер, щоби цілком певно прийти на місце, аж коли пани розрахуються, побачив, що коні потомлені шпаркою їздою і треба, щоби висапалися. Дав приказ розпопружити коні, напоїти і на часок пустити в траву.

Балакаючи з дідами і старими бабами, Ярунич довідався неодно про Райфури і про Райфурського. Також довідався, що Райфурський має дуже гарну, молоденьку доньку, яку силує вийти за дуже поганого шляхтича.

По добрій годині відпочинку заграла сурма. Козаки посхоплювалися, попідтягали попруги, коней засьідлали, посідали на коні і пустилися в дальшу дорогу. Коли виїздили з села, до села вїздив віз, конвойований десятьма гайдуками. Ярунич вгадав, що то гайдуки Шубинського повертаються з походу на Райфурського. Доміркувався, що вони ще не знають, куди він веде своїх козаків. Козак використав се, щоби від гайдуків почути щиру правду. Він спитав:

— Двір мочиморди Райфурського вже обчімхали?

— Гадаючи по сих словах, що козак не великий приятель Райфурського, один гайдук сказав:

— Двір і цілий маєток райфурського пана обчімхані так, як буковий ліс при кінці листопада. Наш пан не лишив йому ні снопа пшениці, ні курки, ні качки, ні гуски, ні, ні, ні доньки!

— Як то, ні доньки?

— Та так... Взяв, посадив її на віз, дав її під нашу опіку і з нею вислав нас до свого двора в Латані.

— Ви справді привезли її сюди?

— Подивися, козаче, сам! Вона на возі.

Гайдуки розступилися. Та на возі, на міхах справді сиділа дівчина. Ярунич на хвилю забув язика в роті, коли побачив її. Довго вдивлявся в дівчину, не кажучи нічого. Він став роздумувати, як би то зробити дівчині прислугу, щоби заробити собі її прихильність.

— Найліпше було би вихопити її з тої неволі, — погадав, — Коби знати, яка сила тягне за сим возом!

— Мене дивує, — сказав до гайдуків, — що ваш пан такої добичі не держить коло себе. Такої, як ся цяця, я не пустив би від себе ні на крок.

— Бо ти, козаче, мав би її для себе, — відповів один гайдук. — Наш пан вже застарий до того. Вона у нього лиш заложниця, щоби її батько змяк і нашому панови віддав гроші.

— Ваш пан ще лишився в... де то ви були? — спитав козак, бо не хотів спитати, чи Шубинський також надходить з всею своєю міліцією.

— Чи лишився в Райфурах? Вже нема його. Він з всею добичею і з міліцією пішов до свого головного двора в Шубині.

— Сам з міліцією пішов до Шубина і дівчини не взяв з собою? А як її батько пуститься відбивати її? Вас лише десять...

(Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Дописувачі! Не подавайте в дописах того, що належить до **оголошень**. Годі в дописі заповідати концерт, чи якусь виставу, а потім писати ще другий допис про тесаме. Це можливе тільки в незвичайних випадках, а не з приводу таких подій як Листопадове чи Шевченкове свято, чи свято в память героїв, пок. Басарабової й т. п. Це вже відомі справи і тут повинно бути вистарчаючим звичайне оголошення.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В ПАМЯТЬ ОЛЬГИ БАСАРАБОВОЇ.

Добігає одинацятьліття великої трагедії, яка скоїлася в нашім ріднім краю.

Там, на Янівському цвинтарі у Львові, спочиває вічним сном Ольга Басараб, замучена в жахливий спосіб ворожою рукою.

В одинацятьліття її смерти повинні ми, Українки, линути гадками на її могилу і віддати глибокий поклін тіням великої мучениці за волю Батьківщини.

Повинні ми прислухатись вітрови, що шелестить віттям дерев над її могилою і сумно оповідає про терпіння, які Вона перенесла за наш поневолений нарід.

Ця страшна жертва, ця жахлива подія тронула ввесь український світ! Вона отворила очі нам, Українкам, і заставила нас до ділання. Смерть покійної Басарабової це був дзвін, який ударив на тривогу, а заразом збудив усе наше жіноцтво і візвав до боротьби з насильством.

В памятний день 13-го лютого повинні ми полинути думками в понуру тюремну келію, де вона лежала сама — худа, побита, зневажена. Повинні ми відчути ввесь її біль і заховати глибоко в серці, що за те все належиться ворогам віддати. В доказ пошани і відчуття терпінь і смерти Ольги Басарабової ми, членкиці 16 відділу У.У.А. в Дітройт, влаштовуємо в лютім величавий концерт та думаємо, що жіноцтво інших громад піде цею самою дорогою пошани нашої народньої Мучениці, що поклала своє життя на жертвенник нашої Великої Національної Ідеї.

Ю. М. Шустакевич,
секр. 16 від. „Союза Українок".

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 26 грудня м. р. помер **Іван Дроботій,** член У. Н. С., від. 198, Порт Джервіс, Н. Й. Покійний походив з Вільок Мазовецьких, пов. Рава Руська, Західня Україна. Прожив в Америці 21 літ. Був взірцевим членом і добрим та дбайливим для своєї родини в краю.

Не мав тут нікого з родини крім пасербиці. Був взірцевим тому, що був вірним свому народови і своїй церкві. Ніколи не відмовив жертви на народні цілі. Тому заслужив собі на такий похорон, якого тут не справлено ще нікому іншому. Дякую Головному Урядови У. Н. Союза за скоре виплачення посмертного в сумі $250, як і дякую тим, що брали щиро участь у похороні.

Земля йому пером!

о. Д. Микитяк.

Совєтський гумор.

У большевії люди кленуть так:

— Стій, ряба! Бодай тебе колектив забрав!

Червоноармієць приїхав на відпустку до села й показує людям нові совєтські гроші.

Селяни шапки зняли, а баби хрестяться.

— Чого хреститеся? — питає червоноармієць. — Таж це совєтські гроші.

— Та воно правда, що совєтські, але з церковного срібла.

Щире побажання.

Суворий директор виходить із бюра мовчки. На своїм столі залишає він листок паперу з великими буквами: „Я на цвинтарі".

Коли вернувся, застав записку своїх урядовців: „Земля тобі пером".

— Що ти, Івасю: закопуєш радирку шкільну?

— Бо я хочу, щоб виросло з неї гумове дерево.

ЦЕРКОВНА ПРОБЛЄМА В НІМЕЧЧИНІ

(ВУНІ) Теперішня особлива актуальність цієї проблеми спричинена справами й процесами переважно політичного порядку; безсторонній, незацікавлений у політичній злобдоненности глядач, мусить обмежитися до зясування сил, що тепер пробують розвязати цю проблему, та ідей, що ними визначені лінії фронтів у змаганнях встановити нове, згідне з новим правно-державним станом, відношення між державою й церквою.

Націонал-соціялістична правно-державна доктрина оперта на принципі „тоталітарности" держави. „Тоталітарність" — це абсолютна повнота влади над усіми проявами громадського буття нації.

Віроісповідні, чи якінебудь інші, обєднання громадян держави, що в якийнебудь спосіб — завданнями, діяльністю, звязками — стоять поза обсягом влади держави, творять вилім у засаді тоталітарности. Погодити принцип тоталітарности із принципами, що на них побудована католицька й протестантська церква в Німеччині, є суттю проблєми. Розвязка нелегка, але не неможлива. Можлива тому, що, як це в останніх часах запевнювали найбільш міродатні державні мужі, держава не хоче вмішуватись у догматичні справи церков. Релігійна субстанція церков має запевнену недоторкальність; річ іде лише про наладнання співпраці між церквами як організаціями вірних, які є заразом громадянами держави, і державою.

Низка дальших, не так може противенств, як, у значній мірі, непорозумінь, виросла в змаганнях створити новий морально-етичний світогляд. Кожда з попередніх національних революцій у західній Европі — англійська, французька, італійська — здобувала й закріплювала свій стан посідання в ідейнім обсягу новими морально-етичними принципами. Цього соціольогічного закону не може обійти й революція націонал-соціялістична. Її ідеольоги будують новий світогляд на відомій расовій теорії; сама по собі ця теорія в кождому разі не менше обоснована, як теорії Юма й Руссо про рівність усіх людей, чи доктрина італійської революції 1922 р. про корпоративізм, як єдино правильний соціяльний лад. Із усіми трома доктринами християнські церкви по початкових непорозуміннях погодилися. Можна гадати, що й компроміс із німецькою національно - революційною доктриною не дасть на себе довго чекати.

Одна третина (кругло 33%) населення Німеччини (кругло 66 міліонів) належить до католицької церкви; трохи менше як дві третини — до протестантських церков. Кругло 3% припадає на ріжні секти й Мойсеєве віроісповідання. Католицька церква сконсолідована, протестантські віроісповідання зорганізоване в 28-ох краєвих церквах („Ляндескірхен"). Позиції католицької церкви виразно зазначені: в площині релігійно - догматичній можливість уступок виключена, але держава й не вимагає жадних від цього роду уступок. Конфлікти, що їх мала католицька церква від 30. січня 1933, були конфліктами між нею й радикальними елементами націонал-соціялістичної партії. Тому ці конфлікти мали епізодичний характер. В площині церковно-організаційній іде про погодження потреб і змагань церкви з вимогами тоталітарної держави. Як уже сказано, це справа можлива до наладнання.

Багато більше скомплікована проблема протестантських церков, хоч і тут держава не посягає по релігійну субстанцію. 28 краєвих церков, це залишок розбиття Німеччини по Вестфальськім мирі 1648 р. на сотню ніби незалежних державок, ба залишок ще реформації. В революції Лютера проти Риму на боці реформатора станули удільні німецькі князі. Але Лютерова церква заразже по вивільненні зпід влади Риму попала під владу союзників — удільних володарів і признала консеквентно й до сьогодня признає владу держави над церквою. Кождочасний володар даної удільної держави був і „суммус епіскопус" своєї „Ляндескірхе".

Націонал - соціялізм поклав собі за завдання, і переводить в життя, остаточне зєдинення Німеччини. Удільні держави фактично вже не існують, отже стратили рацію існування й церкви поодиноких бувших удільних держав чи країв. Та проте заходи державної влади обєднати поодинокі краєві церкви в одну державну церкву — „Райхскірхе", викликали спротив серед прихильників краєвих церков. Спротиви були мотивовані аргументами догматичного характеру, тому, що рівнобіжно з уніфікаційними змаганнями держави йшли змагання деяких кругів націонал-соціялістичної партії погодити релігійні засади з доктриною націонал-соціялізму. Щодо релігійних засад, позиція протестантизму сильна, щодо уніфікації слаба: нема властиво підстави відмовлювати націонал-соціялістичній зединеній Німеччині того, що продовж чотирохсот літ добровільно признавалось володарям удільних німецьких державок.

Слабість протестантизму ще й у тому, що лише частина його приймає участь у спорі з державою за уніфікацію. Це є так звана „Бекентніскірхе", яка, що правда, обєднує дотепер більшість німецьких протестантів. Сильна меншість, обєднана у всенімецькій організації „Дойче Крістен", стоїть на боці уніфікаційних змагань державного епископа Мілєра.

Продовж останніх двох років від протестантизму відкололася ще одна група т. зв. „Дойче Глявбенсбевеґунґ". Воно проповідує цілковитий розрив із християнством й творить нове віроісповідання, сперте на первнях расової германської етики. Число прихильників цієї групи виносить тепер кругло сто тисяч; тимто в церковних спорах останніх часів вона не відограє поважнішої ролі.

Згадати6 також невеличку групу протестантів, що схильні вернутись до католицизму. Провадить її проф. Тіме. Чисельний стан цієї групи невідомий, організаційно вона не оформлена.

Справа наладнання компромісу між державною доктриною націонал-соціялізму й церквами в правній площині вимагає довшого часу й догідних обставин, тому властиво цієї справи досі не порушувано у всій ширині. Справа уніфікації протестантських церков у площині державно територіяльний показалася також трудною. Низка спроб уряду в цьому напрямі скінчилася в жовтні м. р. уступленням д-ра Єґера, що, назначений міністерством віроісповідань на „Рехтсвальтера" протестантської державної церкви, пробував перевести уніфікацію в життя. Димісія д-ра Єґера спричинена обставинами зовсім нецерковного характеру: боротьба, яку він вів, властиво кажучи — мусів вести, обтяжувала політику Німеччини як внутрішню, так назовні.

Трудно сказати напевно, що ця боротьба буде в догідний час відновлена; неменше даних промовляє за те, що в церковно-віроісповідній політиці уряд націонал-соціялістичної революції лишиться на становищі Фридриха Великого: „Вільно кожному спасати свою душу, як йому подобається". Таке становище заняв уряд по димісії д-ра Єґера. В такому разі наладнання взаємин між церквами й державою лежалоб у площині не співпраці, а своєрідного обосторонного „нолі ме тангере" („не торкай мене").

КОМІТЕТ ОБЄДНАННЯ ТА ПРОГРЕС.

Париж. (Офінор). — Виладовлення Франції та особливо французької провінції через утечу сільського населення до міст покликали до життя організації, які дбають про охорону краю від цього лиха шляхом переведення кольонізації покинутих селянами земель. Найбільшою з цих організацій є Комітет „Обєднання та Поступ", на чолі якого стоїть барон де Віль Дарвей, і який дбає про заселення порожніх земель чужинцями. Шаліюча в цім часі у Франції економічна криза й звязана з нею нагінка на робітників чужинців примусили значну частину еміграції подумати про переселення на село, що привело до заложення при Комітеті національних відділів, які мають дбати про влаштування на землю своїх земляків. Тому, що кольонізація Франції є значно менше складна і ризиковна ніж виїзд до Америки, то питання це зацікавило й українські кола в Франції, які останніми часами ведуть переговори про заложення при Комітеті українського відділу.

Не подібний до себе.

— Я зустрінув сьогодні кума Михайла — зовсім не подібний до себе...

— Що? Може бороду запустив?

— Ні, але був зовсім тверезий.

ВСТАВАЙТЕ!

Вставайте, готуйтесь, ранок недалеко!
Уже спалахнули досвітні вогні,
Щоб бути готовим на бенкет великий,
Який зготовили кріваві царі.
Люди! — Деж ті люди?... Мов посатаніли,
Немов звірі люті кровю опяніли:
Людей, братів своїх, мучать і мордують,
А людського горя вони, знать, не чують...
А що світ на тее? Мов не бачить того,
Скільки горя й муки, скільки вчинив злого,
Наніс лиха много, страти і руїни,
Коли припечатав долю України.
Вже терпінь зневаги перебралась міра,
Завзяття осталось, в свої сили віра.
Того нам не видруть ніякі тортури!
Задрожать в основах тюремнії мури!
І почнеться бенкет, аж пекло здрігнеться,
По цілій Вкраїні слава понесеться
Тим лицарям славним, що життя віддали,
Для щастя Вкраїни його жертвували.
Встане Воля наша, кращий час настане,
Пропаде неволя, пропадуть тирани,
І виметем сміття зі своєї хати,
Щоб нам було краще господарювати.

К. Маланчукова.

Жінка пастора Айзенґута була дуже побожна, одначе нетарна. Заки положилася спати, здіймала по черзі: волосся, бюст і т. д. Чоловік її раз у дискусії над безсмертністю сказав:

— Найкращим доказом безсмертности є моя жінка. Як іде спати, кладе до ліжка лише свою безсмертну душу.

— Панове ґенґстери, пустіть мене, оставлю вам у застав мою наречену аж до часу, поки не вернуся з окупом!

— Ани нам не сниться! В печері сидять уже дві наречені, яких не відібрали!

Гамза Гумо.

ҐРОЗДАН І ҐРОЗДАНА

Я пізно пробудився. Крівавий соняшний промінь вертить мені очі. Коники-стрибунці цвіринькають у листю. Спека більшає — я в ліс. У приглушеній тиші пахне живицею. Тну берестові гильки. В долину розходяться удари ножа.

Нічого, думаю собі. Ґерліца почує та зайде в ліс! Гильки падуть і вкривають землю. Перестаю. Долинка стихає. Потім замекала Бара, коза. Приходить Ґерліца.

— Ось тут маєш галуззя, Ґерліце!

Вона лише всміхається.

— Ґерліце, заспіваєш мені?

Так, заспіває. Та сьогодні не може. Її мати ще хора.

Сідаємо під берестом і слухаємо цвірінькання коників-стрибунців. Ґерліца робить панчоху, Бара хрупає, а я оповідаю. Говорю багато про життя в місті, та Ґерліца не хоче вірити мені.

— Ти все те видумав, — каже вона та сміється соромливо.

Я присуваюся ближче, а вона робить панчоху зовсім у противний бік, так збентежилася. Обіймаю її. Гачки дзвонять. Ґерліца прижмурила очі, опала.

— Правда, Ґерліце, ти вже не боїшся мене? Правда?

О ні. Вона не боїться, це каже її усмішка крізь на-пів прижмурені очі.

Цілую її. Дріжить наче сполохана пташина.

— Ґерліце, отвори очі! Хочу бачити їх! — кажу. Вона отвирає. Ясний усміх пробивається з них. Тишина царить. Чуємо, як бються наші серця. Потім встаємо.

— Ґерліце, ти знаєш хто такий Ґроздан і Ґроздана? — питаюся, бо саме те прийшло мені на думку. — Ґроздан і Ґроздана — вони вічно любилися. Розповісти тобі це? Так? Ну, то сядь біля мене та слухай.

І я оповідаю:

Давно, дуже давно жили тут люди, що звалися Богумили. То були добрі люди, а як котрий помер, то йому на гріб ставили величезний камінь. Найбільший камінь, що там є, це нагробник князя Терпимира.

Той князь Терпимир мав дочку, Ґроздану. Найгарніший хлопець у селі звався Ґроздан. Він найліпше вмів кидати камінням, а з ловів не вертався ніколи в порожні. Та він був бідний. Мав стареньку маму, трохи поля перед хатою, велику камяну посудину на дощівку, а під морвовим деревом на подвірі млинський камінь.

Ґроздан і Ґроздана дуже кохалися, та князь Терпимир не хотів і чути про те. Вечором сиділа Ґроздана у винограднику під хатою та слухала як Ґроздан грав на сопілці. Він грав на сопілці на другому кінці села найгарніші пісні, лише для неї одної, та тужив.

— Гарна, Ґроздано, — так грав він — колиб ти була дочкою навіть чорного чорта, або вовкулаки, я таки викрав би тебе й ти булаб щасливіша, як у хаті твого батька.

— Ґроздано, гарна дівчисо, чарівні весни минають і врожайні осені, а я даремне вигравую на моїй сопілці твої любовні пісні та воюю з хитрими звірами, щоб забути моє горе.

— Ґроздано, гарна дівчино, чи твоє серце камяне чи твоя шляхотська пиха не дозволяє тобі покохати бідного Ґроздана?

— Фіялки цвитуть, а мені сумно. Виноград достигає, а я самітний. Ґроздано, вмираю з туги за тобою!

Чарівниця Домуля слухала довго сумну пісню. Вона пішла до хати князя Терпимира та побачила там Ґроздану сумну під фіґовим деревом.

— Дорий день, Ґроздано, гарна дівчино! — сказала чарівниця Домуля. — Чому ти така сумна? Скажи мені, бабуся дасть тобі раду! Бо я знаю на все ліки: на чари, терпіння та недугу. Ґроздано, гарна дівчино, я знаю, ти любиш сусідського хлопця Ґроздана, найгарнішого на все село, що вміє найліпше кидати каменем, а ще ніколи не вернувся з ловів з нічим!

Таке говорила чарівниця Домуля. Ґроздана згодилася, що потайки прийме Ґроздана, як лише бабуся порадиться в короля вужів і приготовить свої чари.

Таке й подібне ще багато оповідав я, а Ґерліца слухала цікаво. Тимчасом смеркалося, тіни поклалися в лісі під берестами.

— Та вже пора йти додому, Ґерліце, — кажу я. — Завтра скажу тобі, що сказав король зміїв. Прийди до джерела!

Ґерліца встає, всю дорогу йде задумавшись. У ярі я обняв її, а вона прошептала: „А скажимені, Озрене, чи вони все будуть кохатися?"

**

На другий день прийшла Ґерліца до джерела. Я оповідав далі:

Чарівнице Домуле, сказав король вужів, я знаю, чого ти приходиш. Я дивився крізь ведмежий череп у нутрощі вовкулаки й усе довідався. Ти нічого не вдієш, коли не вилікуєш моїх відважних воївників: злющу гадюку і відважну піскову гадину. Тяжкі рани завдали їм двоноживі вужі.

Чарівниця Домуля взяла чародійного зілля та варила його три темні ночі в глиняному горшку. Потім принесли цей лік королеви вужів для його воївників.

Та як ці сміливці видужали, король закликав до себе Домулю та сказав:

— Слухай, що тобі скажу, чарівнице Домуле! Ти вратувала моїх воївників: ті твої Ґроздан і Ґроздана хай вічно кохаються!

Так сказав король вужів і зник. А Ґроздан і Ґроздана відтоді стали невидні для кожного в селі. Одна чарівниця Домуля могла бачити їх.

Князь Терпимир помер із жалю, а його дочка та Ґрозданова мати плакали гіренько за Ґрозданом.

Ґерліца схилила голову мені на груди та слухала. Ми нічого не говорили. Лісовий потік журчав по каміннях.

Нараз Ґерліца зірвалася, почервоніла, поблідла. На краю скелі стояв вітів Юра та злобно сміявся, вишкіривши зуби.

(З сербської мови переклав **М. Н.**).

СУМНА КРАЇНА.

Чужинці, що навідалися до Туреччини, кажуть, що це сумна й тиха країна. Ті, що не знають турецької мови, кажуть, що там сумно тому, що годі розмовитися з людьми. Інші кажуть, що в Туреччині сумно тому, що можна їхати цілими годинами, а живої істоти не стрінеться. Ще інші кажуть, що тому, що Туреччина пустинна країна, мало управлена. Багато каміння. Зновуж інші думають, що турецький краєвид впливає тому пригноблююче, що Турок тихий, понурий, задуманий, тай не співає.

Та все це ще не дає відповіди, чому Туреччина виглядає сумно.

Мала Азія все була лише переходовою країною. Для караван, військ і народів. Саме тому, що це сумна країна. Бо Анатолія (Мала Азія) з досі недослідженних причин пуста й не врожайна. Тихі яруги порослі карловатими деревами. Суха трава, каміння, або мочари. Міста і села наче попритулювалися під горою. Саміж Турки дуже ввічливі для чужинців.

Цікаве, що на полях і по селах побачите лише старших, понайбільше рослих людей. Щоправда, то тут то там і дітей. І малі дівчата ходять в шараварах. Та не видно таких, що мали би менше-більше 14—20 літ. Молоді жінки працюють у Туреччині дома більше, як в інших країнах, тому їх не видати. А що не видати юнаків, це пояснити можна хіба так, що Туркам заростають вчасно бороди.

У Туреччині багато бузьків, гніздядься на дахах із червоної дахівки. Гніздо біля гнізда. І сам бузьок і його гніздо завеликі для низьких сільських хат.

Туркині старіються вчастіше, поганіють більше, ніж жінки в інших країнах. Подобають на справжні чаріниці. Тому можна сказати, що каліфи знали, що чинять, коли наказали жінкам носити заслону на лиці. Жартом кажуть, що заслона на лице була призначена лише для старих Туркинь, одначе з чемности наказали її всім жінкам.

Погані теж у Турків ноги. Це тому, що вони більше сидять (ще й до того підібравши ноги) ніж стоять або ходять. Тому теж розумне, що Турки ходять у широких штанах.

В Анатолії нема заїзних домів для чужинців. Ліжка стоять у старих будинках, яких стіни побудовані з дерева та глини. Підсоння горяче, тому в таких будинках гніздяться всякі комахи. Помагає дуже мало або й нічого, коли з тими комахами воювати „флітом" чи подібними засобами. Хто хоче спати, мусить мати зі собою шатро та полеве ліжко. Та знову під голим небом інші прикрощі: комарі й скорпіони. Крім того малярія.

Сьогодні Анатолія не має ще не тільки автомобільної, а й залізничої комунікації. Ще побачите верблюдів, якими їдуть чорноокі, фантастично зодягнені хлопці. А вулицями котяться вози, як тому 2,000 літ, за староримських часів. Та поври те побачите вже автомобілі. За володіння Кемаля баші побудували 1,500 миль залізничих шляхів і 25,000 миль доріг. За такий короткий час це дуже багато.

Чим більше пізнаємо Турків, цей тихий, скромний, слухняний та приязний нарід, чим ближче зазнайомлюємося з його звичаями та звичками, тим тяжче нам зрозуміти, як міг цей нарід такі довгі часи виступати в історії як завойовник. Яничарський музей у Стамбулі це найвеличавіша збірка воєнних трофеїв у світі. Та бо й султани й везири, про яких кажуть, що вели своїх вояків уперед, припікаючи вогнем, на портретах у музеї виглядають на добродушних дядьків, а не на кровожадні потвори.

Турків гнала вперед у завойовницькому поході не кровожадність, а це, що передня Азія невроржайна. Та людина пристосовується до країни й до обставин. Так нпр. Жиди, які від віків живуть у Китаю, дістали скісні очі. А з лиця анатолійського Турка пробивається терпіння.

НА КАКАОВІЙ ФАРМІ.

Какаова фарма в Багії в Бразилії. Какаові дерева ростуть далеко від морського побережа, щоб були безпечні від солоного морського повітря. Ростуть рівними рядами на великих просторах. Та треба було багато людської праці, щоб викорчувати джунґлю, щоби вкінці какаове дерево дійсно родило овочі. Листя какаових дерев велике, темно-зелене, пні білаві. Кожне дерево зовсім схоже на друге, що тяжко їх розріжнити. Високі 4—5 ярдів, крислаті. Зівяле листя опадає і встелює землю грубою верствою. Воно перегниває тай так творить природній погній. Овочі, як молоді, зелені; коли достигнуть, доходять до величини малих ананасів і тоді вони темно-жовті. А на тім самім дереві є овочі й цвіт. Цвіти білі й рожеві, а такі маленькі, наче цвіт моху. Із цвіту виростає великий овоч, який у лушпині має білу, солодко пахучу масу, що в смаку пригадує суниці; щойно в тій масі є какаові зернята.

Від травня до жовтня є какаові жнива. Тоді зривають жовті овочі й таки на місці отвирають великим ножем, наче мечем. Потім мули відносять зернята із масою в кошах до „фацієнди", де їх висипають до великих скринь. У тих скринях зернята лежать яких вісім днів, щоби мусували, потім дають їх на спеціяльні сушарки, де сушать до сонця разом із згаданою масою. Відси мандрують у тисячах мішків (розуміється все на хребтах мулів) до пристані. З Ню Йорку відвозять какао до Европи.

АНЕКДОТИЧНА ДІЙСНІСТЬ.

В Большевії часто трапляються ріжні факти, які нормальна людина може приймати як жарт. Подаємо один з таких фактів, який кожний приняв би за анекдоту, колиб його правдивости не підтверджувала сама комуністична преса.

Як знаємо, своєю колективізацією большевики цілком зруйнували сільське господарство: продукція впала, тваринництво знищено, селянство обернене в жебрака і воно масами вмирає з голоду. Щоб ратувати положення, совєтська влада запроваджує ріжні методи поліпшення сільської господарської продукції. Перерахувати всі ці методи — не вистарчилоб і цілої книжки, але вяже їх одна спільна риса: вони ні до чого непридатні. Те, що сьогодня вважається за „геніяльний" винахід „соціялістичного господарства", завтра вже „шкідництво", або „ухил", за які запроторюють або на Соловки, або таки безпосередньо під стенку...

Тепер комуністична преса впала в ентузіязм з нагоди нового „винаходу". Якийсь начальник політвідділу придумав підрахувати колосся, яке втрачається при збиранню збіжа з поля до колгоспних шпихлірів. Нічого так не люблять большевики, як... статистику! І начполітвідділу (начальник політичного відділу) обрахував: на одному квадратовому метрі втрачається 26 колосків. Зважив кожне зерно... Потім скалькулював, скільки виходить на гектар. Вийшло: його колгосп, що має 335 гектарів, втрачає 81,000,000 колосків, або 328 сотнарів збіжа.

Зачалась паніка. Полетів до Москви „рапорт", а звідти негайно вислано по всіх усюдах... комісії, Забезпечені аптикарською вагою (так!), урядники наркомзему блукають по колгоспних полях і... важать втрачене колосся. Зробили „науковий" експеримент, скільки втрачає віз зерна, поки дойде з поля до шпихліря. І встановили з математичною точністю: „кожний віз втрачає 4 колоски на метрі свого шляху. На кожний гектар"... і т. д.

Знов до Москви рапорт. Там переполошилися. Пішли обрахунки для цілого Союза і виявили, що в цей спосіб соціялістичне господарство загрожене втратою... трох мілїонів сотнарів хліба. Телеграма прокураторови СССР! А той у всі області — „наказую мати на увазі і вживати заходів для боротьби"... і т. д.

В Москві захоплені! „Аптикарська вага" — пише „Соціялістичне Земледеліє" — „стає поважним (!) організуючим середнимком для боротьби з утратою зерна"...

Раніше селянин не мав ніякої заги, прикидав собі „на око", а проте після жнив бував ситий, одягнений та й ще з деякою копійкою у „глечику". Тепер же конає, не зважаючи на „механізацію" сільського господарства аж до забезпечення пільних бриґад аптикарською вагою з точним виміром на грами й унції. Хто розгадає цю загадку — чому це так?...

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На інвалідів.

З нагоди Листопадового Свята дня 18. листопада 1934 р. зібрано на інвалідів в укр. кат. церкві св. Івана Хрестителя $40.

Жертвували по $1: Г. Струк, о. М. Данилович, І. Мирош, Н. Рудніцький, І. Лисик, М. Шумейко, М. Андрушко, Анна Лисак, Т. Каськів, Ольга Настюк, Анна Василишин, Юлія Баніт, Юлія Куніцька, С. Рудий; по 50 центів: Анна Гарасимчук, І. Бабяк, С. Пилипчишин. Дрібними жертвами $24.50. — Разом $40.

Ті гроші переслано через Обєднання.

М. Шумейко.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Від молоді на край.

Дня 28-го листопада 1934 р. Молодечий Український Товариський Клюб в Нюарку влаштував своїми власними силами Листопадове Свято.

По сплаченню всіх коштів лишився чистий лохід у сумі $21.70. З цього призначено $6.70 для створення власної бібліотеки для клюбу, а $15 вислано до краю через Обєднання на такі цілі: $10 для інвалідів, а $5 для письменників

Антін Шумейко, предс.;
Катерина Багній, секр.;
Ольга Настюк, касієрка.

—o—

БОТЛЕР, ПА.

На визвольну боротьбу.

Підчас панахиди, яку відправлено за поляглих борців України в місцевій укр. прав. церкві, переведено збірку, яка принесла $5.10. Ту жертву призначено на визвольну боротьбу та вислано її через Обєднання.

—o—

САВТ БРУКЛИН, Н. Й.

На Рідну Школу.

Д-р С. Демидчук передав до Обєднання коляду на Рідну Школу з Савт Бруклина в сумі $5.60.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

На інвалідів.

На забаві в гром. Івана і Кат. Зухович з нагоди їх іменин, приявні гості зложили на інвалідів $2 і ту жертву вислано через Обєднання. Зложили: І. Копцюх, В. Снігур, І. Зухович і С. Зухович по 50 центів.

В. Снігур.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШІКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301, подає до відома своїм членам, що на річних зборах 12-того січня вибрано на 1935 рік слідуючий уряд: Лука Кучер, предсідатель, К. Сичевський заступник, Микола Николишин, фін. секр.; Михайло Савчин, рек. секр.; Василь Чепіль, кас.; А. Галущак і Т. Костинський, контрольори; Григорій Гнатишин і К. Смаль, прапорчики; М. Савчин дверник. Місячні збори будуть відбуватися в 1-шу неділю по першім, в годині 1-шій пополудні, під ч. 1944 В. Ірвинг. — Микола Николишин, фін. секр. 2624 Tomas St.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 241, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні збори відбудуться 3-го лютого, в годині 2-гій пополудні, в галі укр. правосл. парохії. На тих зборах обовязково мусить явитися кождий член, тому, що новий уряд поробив заходи нового підприємства, яке ухвалено річних зборах. Кождий член повинен припровадити на ті збори своїх дітей, котрі ще не належуть до У. Н. С. Уряд на біжучий рік є: Петро Романович, предс.; Михайло Камфонік, заст., В. Лінка, кас.; І. Познанський, заст.; М. Скибінський, фін. секр.; М. Заяць, заст.; Р. Галонцька, рек. секр.; М. Гричух, заст.; А. Сусла, Д. Лунник і Горбайчук, контр. комісія; з. Стрик і П. Кічак, надз. хорих; В. Барилюк, дверник. Позамісцеві члени мають присилати свої вкладки найдальше до 20-го дня кождого місяця, на слідуючу нову адресу: М. Скибінський, 33 Rebekah St., Woonsocket, R. I.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться 3-го лютого, зараз по Службі Божій, в галі церковній при Оклей і Рандолф ул. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнати свої залеглости, щоб ненаражуватися на суспендовання. Уряд на біжучий рік є: Петро Сачавський, предс.; Михайло Сеньків, кас.; Василь Пилипів, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбудуться в суботу, 2-го лютого, в годині 7.30 вечір, в німецькій галі, 435 Мейн вул. Проситься всіх членів прибути, а також не забути за свої залеглости та по змозі вирівнати. На річнім мітінґу вибрано уряд як слідує: Габрилович, предс.; Крижанський, заст.; Вонярський, кас.; Матійчук, заст.; Вакулінський, секр.; Матвіяс, заст.; Ничка і Дворецький, контр. комісія; Яблонський, Габрилович, Ничка і Дворецький, тростіси; Атаманець і Телевяк, прапорщики; Гайда, дверник; Матійчук і Дворецький, опікуни хорих. Зі всякими відділовими справами прошу зголошуватись на адресу: Anthony Wakulinski, 199 6th Ave., Clifton, N. J.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 192, дає до відома, що на річних зборах 13. січня вибрано уряд на 1935 рік як слідує: Микола Січик, предс.; Василь Гудзій, кас.; Мих. Сторожинський, секр.; Матвій Політило і Михайло Крачковський, контрольори; Олекса Ангел і Антін Литвинич, догл. хорих.

ДЕРРІ, ПА. Сестр. Усп. Пр. Діви Марії, від. 303, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членниць, що на річнім мітінгу 9-го грудня вибрано уряд на 1935 рік як слідує: Розалія Сабік, предс.; Марія Королевят, заст.; Анна Р. Куземчак, секр.; Анна Баран, заст.; Анна Куземчак, О. кас.; Анна Баран, В., заст.; Сузанна Іваницька, контрольорка.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Сестр. Пресв. Богородиці, від. 125, повідомляє, що на річних зборах 16. грудня вибрано уряд як слідує: Т. Ярема, предс.; П. Дмитрів, заст.; М. Леськів, кас.; Ів. Подола, секр.; А. Романюк і А. Шалко, контр. комісія.

Бистрий.

До кабітету банкиря вбігає задиханий возний та вже здалека говорить:

-Прошу пана, до нашого авта всів якийсь злодій та відїхав!

— Як він виглядав?

— Я не завважав, — каже возний — та зате я затямив собі число авта!

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (176).

„Возьміть мене сильно за плечі", приказав Тарзан. „Я возьму вас горою". Роджер протестував, що він не дитина, щоб сідати на коркоші, але накінець таки послухав. Він чув інстинктовно, що як цей напів голий великан дає приказ, то ніхто не важиться квестіонувати його намірів.

Потім англійський летун пережив таке, що він цього ніколи не забув, поки жив. Він почувався, немовби летів літаком. Тарзан поніс його легко, піднявся на дерево та перескакував далі з дерева на дерево з такою скорістю, що летунови аж у голові крутилося. У цей спосіб вони перейшли певно кілька миль.

Накінець оба спустилися на землю коло хати. „Тут моя палата", сказав Тарзан. „Тимчасова". Він увійшов до середини. „Ви йдіть краще спати", він сказав; „ви змучені. Я вернуся потім". Виснажений молодий летун не давався два рази просити.

Він кинувся на ліжко, зроблене з гиляк під хатою, а Тарзан відійшов. Дивуючися, що сталося з дівчиною та хто вона така, Роджер скоро заснув сильним сном. Тимчасом з хати двоє очей дивилися на нього з сильним напруженням.